

**NACIONALNI ISPIT
ZDRAVSTVENA NJEGA 2012./13.
ISPITNI KATALOG**

RADNA VERZIJA

RADNA VERZIJA

Stručna radna skupina za izradu ispitnih materijala iz zdravstvene njege:

Mirjana Kozina, bacc. med. techn, Škola za medicinske sestre Vrapče, Zagreb, voditeljica
Ivana Barać, prof.psihologije, Medicinski fakultet Osijek, Studij sestrinstva
Maja Budisavljević, bacc.med.techn, Škola za medicinske sestre Mlinarska, Zagreb
Štefica Sukreški, dipl.ms., Srednja škola Bedekovčina, Bedekovčina
Jadranka Plužarić, dipl.ms, Medicinski fakultet Osijek, Studij sestrinstva

Uvod

Ispitni katalog za nacionalni ispit iz Zdravstvene njege temeljni je dokument ispita kojim se jasno opisuje što će se i kako ispitivati na nacionalnom ispitu iz ovoga predmeta u školskoj godini 2012/13.

Ispitni katalog sadrži sve potrebne informacije i detaljna pojašnjenja o obliku i sadržaju ispita. Njime se jasno određuje što se od pristupnika očekuje na ispitu.

Ispitni katalog usklađen je s odobrenim nastavnim planom i programom za Zdravstvenu njegu.

Ispitni katalog sadrži ova poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka s detaljnim pojašnjenjem
7. Priprema za ispit.

U prvome i drugome poglavlju čitatelj može naći odgovor na pitanje *što se ispituje*.

U prvome su poglavlju navedena područja ispitivanja, odnosno ključna znanja i vještine iz predmeta Zdravstvena njega, a koje se ispituju ovim ispitom.

U drugome je poglavlju, kroz konkretne opise onoga što pristupnik treba znati, razumjeti i moći učiniti, pojašnjen način na koji će se navedena znanja i vještine provjeravati.

Treće, četvrto i peto poglavlje odgovaraju na pitanje *kako se ispituje*, a u njima je pojašnjena struktura i oblik ispita (*Glasnik Ministarstva prosvjete i športa, br. 12, Školske novine, Zagreb, 1997.*) vrste zadataka, način provedbe i vrjednovanja pojedinih zadataka i ispitnih cjelina.

U šestome su poglavlju primjeri zadataka s detaljnim pojašnjenjem.

Sedmo poglavlje odgovara na pitanje *kako se pripremiti za ispit*.

1. Područja ispitivanja

Ispitom iz Zdravstvene njege provjerava se:

- razina usvojenosti nastavnih sadržaja u području zdravstvene njege - specijalne u skladu s općim načelima struke, primijenjenim u radu sa zdravim i bolesnim pojedincem
- razina usvojenosti algoritama intervencija u skladu sa standardima i kompetencijama

Dostignuta razina kognitivnih postignuća i kompetencija pristupnika provjerava se u područjima:

⇒ Zdravstvena njega – specijalna, u domenama:

- Zdravstvena njega infektivnih bolesnika
- Zdravstvena njega žena u ginekologiji i porodništvu
- Zdravstvena njega onkoloških bolesnika
- Zdravstvena njega psihijatrijskih bolesnika
- Zdravstvena njega starijih osoba.

2. Obrazovni ishodi

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja određeni obrazovni ishodi, odnosno konkretni sadržaji koje je pristupnik usvojio i koje može primjeniti na praktična rješenja u području zdravstvene njega kako bi postigao uspjeh na ispitu.

2.1 Zdravstvena njega infektivnih bolesnika

Pristupnik je usvojio i razumio nastavne sadržaje zdravstvene njega infektivnih bolesnika i da ih zna primjeniti, odnosno, da može:

- opisati mjere sprečavanja zaraznih bolesti
- opisati specifičnosti u prijemu infektivnog bolesnika u bolnicu
- opisati sprječavanje hospitalnih infekcija
- objasniti postupke pri uzimanju i pohranjivanju materijala za laboratorijske pretrage
- odrediti zajednička obilježja zdravstvene njega infektivnog bolesnika
- opisati sestrinske intervencije u zbrinjavanju bolesnika s visokom tjelesnom temperaturom
- opisati sestrinske intervencije u zbrinjavanju bolesnika s crijevnim zaraznim bolestima, zaraznom žuticom, streptokoknim bolestima, upalnim bolestima središnjeg živčanog sustava, te AIDS-om

2.2. Zdravstvena njega žena u ginekologiji i porodništvu

Podrazumijeva se da je pristupnik usvojio i razumio nastavne sadržaje zdravstvene njega žena u ginekologiji i porodništvu i da ih zna primjeniti, odnosno da može:

- opisati organizaciju rada u savjetovalištu za žene
- objasniti zadatke sestre u savjetovalištu i ambulanti za trudnice
- prepoznati rizike i stanje gestoza kod trudnica
- opisati tijek porođajnih doba
- interpretirati metode zdravstvenog odgoja trudnice i babinjače
- objasniti osobitosti zdravstvene njega babinjače

2.3 Zdravstvena njega onkoloških bolesnika

Podrazumijeva se da je pristupnik usvojio i razumio nastavne sadržaje zdravstvene njege bolesnika s malignom bolešću i da ih zna primijeniti, odnosno, da može:

- interpretirati incidenciju i nastanak tumorske bolesti
- prepoznati opće simptome i znakove maligne bolesti
- objasniti dijagnostičke postupke u onkoloških bolesnika
- objasniti osobitosti u liječenju bolesnika
- odrediti sestrinske intervencije u primjeni terapije
- odrediti postupke zdravstvene njege
- objasniti osobitosti prehrane bolesnika
- protumačiti postupke palijativne skrbi
- razlikovati osobitosti komunikacije s bolesnikom
- opisati sestrinske zadaće pri rehabilitaciji bolesnika
- objasniti javnozdravstvenu djelatnost u ranom otkrivanju malignih bolesti

2.4 Zdravstvena njega psihijatrijskih bolesnika

Podrazumijeva se da je pristupnik usvojio i razumio nastavne sadržaje zdravstvene njege psihijatrijskih bolesnika i da ih zna primijeniti, odnosno da može:

- objasniti organizaciju psihijatrijske službe
- razlikovati vrste psihijatrijskih ustanova
- odrediti zadaće medicinske sestre u psihijatrijskim ustanovama
- analizirati načela zdravstvene njege psihijatrijskog bolesnika
- definirati zadatke medicinske sestre kod prijema i otpusta psihijatrijskog bolesnika
- navesti ključne pokazatelje u promjeni izgleda i ponašanja psihijatrijskih bolesnika
- opisati posebnosti u zbrinjavanju alarmantnih stanja psihijatrijskog bolesnika
- opisati osnovne metode pretraga i obrade psihijatrijskog bolesnika
- navesti specifičnosti u prehrani psihijatrijskih bolesnika
- navesti metode liječenja psihijatrijskih bolesnika
- opisati zadaće medicinske sestre u primjeni terapije kod psihijatrijskog bolesnika

2.5 Zdravstvena njega starijih osoba

Podrazumijeva da je pristupnik usvojio i razumio nastavne sadržaje zdravstvene njege starijih osoba, da ih zna primijeniti, odnosno, da može:

- razlikovati osnovne pojmove iz područja gerontologije i gerijatrije
- objasniti osnovne značajke procesa starenja
- objasniti fiziološke promjene na organima i organskim sustavima u starosti
- nabrojiti najčešće bolesti starije dobi
- objasniti psihičke promjene u osoba starije dobi

- objasniti načela pravilne prehrane starijih osoba
- objasniti mjere geroprofilakse
- procijeniti osnovne životne potrebe starijih osoba
- objasniti sestrinske intervencije u zdravstvenoj njezi starijih osoba
- razlikovati ustanove za skrb starijih osoba

3. Struktura ispita

Udjeli područja ispitivanja u ispitu iz Zdravstvene njege prikazani su u tablici:

Tablica 1. Udjeli područja ispitivanja

PODRUČJE ISPITIVANJA	UDIO U ISPITU
Zdravstvena njega infektivnih bolesnika	20%
Zdravstvena njega žena u ginekologiji i porodništvu	20%
Zdravstvena njega onkoloških bolesnika	20%
Zdravstvena njega psihijatrijskih bolesnika	20%
Zdravstvena njega starijih osoba	20%

Ispit iz zdravstvene njege sastoji se od 2 cjeline i sadržavat će od 68 zadataka.

Prva ispitna cjelina sadrži zadatke zatvorenog tipa. Drugu ispitnu cjelinu čine zadatci otvorenog tipa, kratkih odgovora.

4. Tehnički opis ispita

4.1. Trajanje ispita

Ispit iz Zdravstvene njege je pisani i traje ukupno 90 minuta bez prekida. Pristupnik može sam rasporediti vrijeme za rješavanje ispita.

4.2. Izgled testa i način rješavanja

Pristupnici dobivaju omotnicu u kojoj je jedna ispitna knjižica te od dežurnoga nastavnika dobiti pripadajuću šifra ispitne knjižice. Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročitaju upute koje će slijediti tijekom rješavanja testa, otisnute na drugoj stranici ispitnih knjižica.

Dodatno, na početku ispitne knjižice za svaku vrstu zadataka priložena je uputa za rješavanje. Čitanje ovih uputa je bitno jer je u njima naznačen i način obilježavanja točnih odgovora.

Zadatke zatvorenoga tipa (višestrukoga izbora) pristupnici rješavaju zaokruživanjem slova točnoga/točnih odgovora među ponuđenima.

Ukoliko pristupnik označi više od traženoga broja odgovora za pojedini zadatak (odnosno dio zadatka), taj će se zadatak bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

Zadatke otvorenoga tipa (kratkih odgovora) pristupnici rješavaju upisivanjem točnoga odgovora na predviđeno mjesto naznačeno u uputi za rješavanje.

4.3. Pribor

Tijekom pisanja ispita iz Zdravstvene njege dopušteno je rabiti kemijsku **olovku plave ili crne boje**.

5. OPIS BODOVANJA

5.1. Vrjednovanje prve ispitne cjeline

Svaki točno označen odgovor (na zadatku višestrukog izbora) u prvoj ispitnoj cjelini donosi jedan bod.

5.2. Vrjednovanje druge ispitne cjeline

Svaki točno upisan odgovor u drugoj ispitnoj cjelini donosi jedan bod. Nepotpuni odgovori bodovat će se s 0 (nula) bodova. Nečitko napisani odgovori bodovat će se s 0 (nula) bodova.

6. PRIMJERI ZADATAKA S DETALJNIM POJAŠNJENJEM

U ovome su poglavlju primjeri zadataka. Uz svaki primjer zadatka ponuđen je opis te vrste zadatka, obrazovni ishod koji se tim konkretnim zadatkom ispituje, točan odgovor te način bodovanja.

6.1. Primjer zadatka višestrukoga izbora

Zadatak višestrukoga izbora sastoji se od **upute** (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), **osnove** (u kojoj je postavljen zadatak) te **četiriju ponuđenih odgovora** od kojih je jedan točan.

Ponuđeni zadatci uz tekst pitanja mogu sadržavati i uvodni sadržaj u obliku kraćega teksta.

U sljedećem zadatku između četiriju ponuđenih zaokružite samo jedan točan odgovor.

Koje je obilježje značajno za uzročnika intrahospitalnih infekcija?

- A. endemičnost
- B. infektivnost
- C. manifestnost
- D. rezistentnost

TOČAN ODGOVOR: D

OBRAZOVNI ISHOD: opisati sprječavanje hospitalnih infekcija (Zdravstvena njega infektivnih bolesnika)

BODOVANJE:

1 bod- točan odgovor

0 bodova- netočan odgovor ili ukoliko je označeno više odgovora.

6.2. Primjer zadatka kratkih odgovora

Zadatak kratkoga odgovora sastoji se od **upute** (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i **osnove** (najčešće pitanja) u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

U sljedećem zadatku trebete odgovoriti kratkim odgovorom (od jedne do nekoliko riječi). Odgovor upišite na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

Koje stanice, osim kancerogenih, uništavaju citostatici?

TOČAN ODGOVOR:

Zdrave stanice

OBRAZOVNI ISHOD: objasniti osobitosti u liječenju bolesnika (Zdravstvena njega onkoloških bolesnika)**BODOVANJE:**

1 bod – potpuno točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, nepotpun ili izostanak odgovora

7. Priprema za ispit

Nacionalni ispit iz Zdravstvene njege obuhvaća gradivo koje se redovitim učenjem obradi do kraja obrazovanja u srednjoškolskom programu medicinskih škola.

Literatura za pripremu ispita iz Zdravstvene njege su svi udžbenici propisani i odobreni od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa tijekom protekla četverogodišnjega razdoblja.

Popis obrazovnih ishoda za svako područje ispitivanja pristupnicima može služiti kao lista za provjeru usvojenoga znanja.

7.1. Oznake i kratice u Zdravstvenoj njezi

U rješavanju zadataka pristupnici trebaju prepoznati navedene kratice, navedene i objašnjene u udžbeniku.

kratica	Značenje
ABS	acidobazni status
ADA	Američko dijabetološko udruženje
APTV	aktivirano parcijalno tromboplastinsko vrijeme
ASO	antistreptolizinski titar
AST	aspartat-aminotransferaza
BKS	bijela krvna slika
BMI	body mass index (indeks tjelesne mase)
BSEP	akustični evocirani potencijali
CKS	crvena krvna slika
CPK	kreatin fosfokinaza
CVK	centralni venski kateter
CVI	cerebrovaskularni infarkt, moždani udar
CVT	centralni venski tlak
CT	kompjuterizirana tomografija
EEG	elektroencefalografija
EKG	elektrokardiografija
EMG	elektromiografija
EMNG	elektromioneurografija

ENG	elektroneurografija
EP	evocirani potencijali
GEG	gamaencefalografija
GI	glikemički indeks
GUK/ ŠUK	glukoza u krvi / šećer u krvi
ITM	idealna tjelesna masa
JKS	jedinica intenzivne koronarne skrbi
KG	krvna grupa
KKS	kompletna krvna slika
MR/MRI	magnetna rezonancija
PEF	peak flow meter- mjerač vršnog protoka zraka
PET	pozitronska emisijska tomografija
PHD	patohistološka dijagnostika
PPD	purificirani proteinski derivat
PTCA	perkutana transluminalna koronarna angioplastika
PV	protrombinsko vrijeme
RA	reumatoidni artritis
SE	sedimentacija eritrocita
TCD	trans kranijalni dopler
SSEP	somatosenzorne evocirane potencijale
STM	stvarna tjelesna masa
TSH	tireotropin
UZV	ultrazvuk
VC	vitalni kapacitet
VEP	vidni evocirani potencijali
sc	supkutano
im	intramuskularno
iv	intravenski
id	intradermalno
ik	intrakardijalno
il	intralumbalno
GTT	Glukoza tolerans test
IR SPP	inzulin kratkog djelovanja prirodnog porijekla (svinjski)
IL SPP	inzulin dugog djelovanja prirodnog porijekla (svinjski)
IR GPP	inzulin kratkog djelovanja prirodnog porijekla (goveđi)
IL GPP	inzulin dugog djelovanja prirodnog porijekla (goveđi)
HR	sintetski inzulin kratkog djelovanja
HL	sintetski inzulin dugog djelovanja

8. Literatura

Za treći razred:

- Broz, L.J., Budisavljević, M., Franković, S., Not, T., Zdravstvena njega 3: zdravstvena njega neuroloških i infektoloških bolesnika, te starijih osoba, Školska knjiga, Zagreb, 2009.

Za četvrti razred:

- Prlić, N., Rogina, V., Muk, B., Zdravstvena njega 4: Zdravstvena njega kirurških, onkoloških i psihijatrijskih bolesnika, Školska knjiga, Zagreb, 2008.
- Pecigoš-Kljuković, K., Zdravstvena njega trudnice, roditelje i babinjače, Školska knjiga, Zagreb, 1998.

RADNA VERZIJA